

Từ Việt Nam một pho tượng Phật phiêu bạt tới Alaska Hoa Kỳ

"From another world, an icon moves to G Street"
Julia O'Malley

LS. Ngô Tăng Giao
phỏng dịch.

SUEL JONES và PHO TƯỢNG

Một vài năm trước đây, một người thợ máy cưa nhân viên của công ty xăng dầu BP tên là Suel Jones bỗng yêu thích một pho tượng Phật bằng cẩm thạch màu trắng nặng 700 pound được chạm khắc bởi một người tạc tượng nào đó dọc bên đường tại Ngũ Hành Sơn ngoài thành phố Đà Nẵng, Việt Nam.

Ông ta nói: "Khi chợt nhìn thấy pho tượng, tôi thật không thể nói với các bạn là tại sao tôi lại ham thích cái tượng ở nơi đó, có thể là vì khuôn mặt, có thể là vì đường nét chạm trổ của tượng".

Pho tượng gợi lại hồi ức thời xa xưa ông từng là một chàng lính thủy quân lục chiến ở xứ sở này, một sự từng trải mà ông vẫn còn ghi dấu mãi trong lòng. Ông hồi tưởng lại một ngày vào bốn mươi năm trước kia khi ông và những chàng lính thủy quân lục chiến khác đã tới một làng nhỏ tên gọi là Cam Lộ.

Ông ta nói: "Có một ngôi chùa nhỏ tại nơi đó bị phá tan nát hết bởi đạn bom". Trong đống đổ vỡ tan hoang của ngôi chùa, ông thoáng thấy một pho tượng Phật, vững chắc và cổ kính, nằm ngay trong đống đổ nát. Pho tượng ấy làm ông nghĩ đến cách thức mà

chiến tranh đã hủy hoại tất cả mọi thứ ở Việt Nam, cả nhân dân và truyền thống lâu đời của nơi chốn này.

Pho tượng Phật Ngũ Hành Sơn màu trắng này có vẻ như là thân quen. Có cái gì đó trong nụ cười của tượng, dường như ông Phật từ 40 năm trước đã đột nhiên quay lại với ông. Giờ đây ông thấy trân quý pho tượng mà trước đây ông chưa hề ưa thích như vậy.

Jones đã mua pho tượng với giá 500 đô la. Ông phải trả sở phí hơn gấp đôi số tiền như thế để qua đường biên gửi pho tượng về tiểu bang Alaska. Ông nghĩ có lẽ ông sẽ dựng pho tượng này trong khu vườn bên túp lều nhỏ của ông tại Glacier View, cách Anchorage khoảng 100 dặm bên xa lộ Glenn Highway.

Khi tượng về tới bến, ông đã lái xe loanh quanh Anchorage vài ba ngày với pho tượng dựng ở phía sau chiếc xe tải của ông. Bất cứ nơi nào xe ông tới, tượng Phật đều lôi cuốn sự chú ý xôn xao. Những khách lạ tới gần để xem khi xe ngừng vì đèn đỏ hay tại trạm đỗ xăng. Mọi người đều tò mò. Ông nói: "Đang đi họ đều chuyển bước quay tới gần để được sờ vào pho tượng ở phía sau xe tải của tôi."

Ông lái xe chở tượng Phật xuống phố đến tiệm cà phê Side Street, nơi đó ông từng là khách hàng thường xuyên từ hơn 20 năm qua, để hai ông bà chủ tiệm, George Gee và Deb Seaton có thể nhìn ngắm pho tượng. Bà Seaton cho rằng pho tượng giống như một tác phẩm trong một viện bảo tàng. Bà nói: "Tôi như muốn rơi lệ. Tượng sao mà tuyệt vời như thế!"

Ông Jones chợt nghĩ rằng có lẽ pho tượng này không nên dựng vào trong khu vườn hẻo lánh của mình. Hàng năm ông chỉ ở Glacier View nửa năm, còn lại nửa năm kia thì ông ở Việt Nam, nơi đó ông làm công tác thiện nguyện với các cựu chiến binh, làm các công việc như tháo gỡ mìn hoặc xây dựng sân chơi an toàn cho con trẻ. Ông quyết định nên bán tượng Phật này. Ông có thể dùng tiền thu được để thực hiện công việc tại Việt Nam. Gee và Seaton bảo ông rằng ông có thể để pho tượng này tại tiệm để thử kiếm tìm người mua xem sao.

Trước kia người ta đã phải dùng xe nâng hàng *forklift* để di chuyển tượng lên xe tải. Bây giờ họ không có xe *forklift* để chuyển tượng xuống nên Jones phải kêu gọi bạn bè đến giúp. Họ chỉ đưa được tượng xuống khoảng đất ngay phía ngoài ở trước tiệm cà phê. Nhưng không có cách nào có thể đưa nổi tượng vào hẳn trong quán. Chỉ vì tượng quá nặng!

Ngay lúc đó, một vài người lực lưỡng đi xe mô tô với quần áo toàn bằng da âm ỉm phóng qua trên những chiếc xe Harleys. Cái cảnh tượng có ông Phật khiến họ ngừng lại. Họ quay đầu xe đậu mô tô lại và đề nghị giúp đỡ. Ông Jones kể: "Họ gần như chỉ cần nâng pho tượng lên rồi chuyển vào để trong quán."

Và như vậy là tượng Phật đã cư ngụ ở Side Street, an tọa trong góc phòng giữa một cái tủ lạnh và cái bàn trên đó có để bộ cờ. Hai năm trời đã trôi qua như vậy. Ông Jones nói: "Chúng tôi chẳng có chút may mắn nào để mà bán được pho tượng cả. Dường như ông Phật đã quyết định không muốn xa rời đi đâu hết."

Khách hàng thường xuyên tại Side Street có nhiều người lắm, họ dần dà trìu mến tượng Phật. Họ mân mê các nếp áo của tượng. Các đầu tay đã khiến cho hai vai láng bóng của tượng bị mờ đi. Một bàn thờ nhỏ với nến và hoa được thiết kế quanh tượng.

Khi tôi (nữ phóng viên) hỏi Jones xem ông ta nghĩ là điều gì đã khiến cho pho tượng lôi cuốn được nhiều người như vậy thì ông ta nói: "Chúng ta hiện ngay lúc này đang trải qua quá nhiều khủng hoảng (tại nước Mỹ). Nào là về kinh tế, về nền chính trị xáo trộn của đất nước. Và biết bao cựu chiến binh quay trở về từ hai cuộc chiến, họ phải cố tìm cho ra nghĩa lý của mọi sự vật." "Bất cứ cái gì mang lại cho tâm ta một cảm tưởng an bình và yên tĩnh thời chúng ta đều muốn cả!"

Gee thường trở dậy sớm, vẽ vài bức chân dung và viết một chút văn chương trên một tấm bảng màu trắng quảng cáo các món đặc biệt của tiệm trong ngày. Ông ta dần

quen với sự hiện diện của tượng Phật ngay cạnh mình vào những lúc trầm tư tĩnh lặng nhất trong ngày. Ông bảo tiệm cà phê luôn luôn có một sinh lực riêng của tiệm. Ông Phật thật rất thích hợp trong chốn này.

Ông ta nói với tôi: "Pho tượng đã có sẵn một chất lượng thần diệu bao phủ. Loại chất lượng này đã lôi cuốn mấy anh chàng chạy xe mô tô phải quay xe trở lại. Loại phẩm chất đã có thể xui khiến cho một người gửi 700 pound cẩm thạch vượt qua nửa vòng quả địa cầu."

Cách đây khoảng chừng một tháng, có người tới đề nghị xin mua pho tượng Phật. Đám khách quen trong nhóm truyền tai nhau rằng pho tượng rồi ra có thể sẽ không còn ở đây nữa. Một hôm vào khoảng hai tuần trước đây, một khách hàng mở ví tiền, giống như ông ta vẫn thường làm khi trả tiền mua nước uống và rút ra 3.000 đô la. Bà Seaton kể với tôi: "Ông ấy muốn mua pho tượng Phật. Điều kiện độc nhất là sẽ phải lưu pho tượng lại ở trong tiệm. Jones nhận bán. Số tiền sẽ mang sang giúp Việt Nam.

Chủ tiệm nói với phóng viên: "Cô biết không, tôi hoàn toàn ngạc nhiên, nhưng rồi tôi hiểu. Tôi nhận thức ra rằng ông ấy muốn san sẻ pho tượng với mọi người."

Và như vậy là pho tượng vẫn còn lưu lại đó, không phải là trong một ngôi chùa, mà là trong một tiệm cà phê trên Phố G, thanh thản nhìn những khách hàng khi họ vừa chờ đợi ly cà phê sữa vừa chăm chú nhìn vào những chiếc điện thoại di động của họ. Nét mặt tượng từ bi điềm nụ cười an bình thân thuộc.

Ghi chú:

1) Từ năm 1996 cho tới nay nữ ký giả Julia O'Malley viết nhiều bài về đời sống và chính trị ở Anchorage và Alaska. Bài viết trên đây của **Julia O'Malley** có tựa đề là "***From another world, an icon moves to G Street***" ("Từ một thế giới khác, một pho tượng di chuyển tới Phố G.")

2) Tượng nặng 700 pounds, ước lượng vào khoảng hơn 300 kí lô.